

Список бібліографічних посилань

1. Селюков В. С., Кушніренко Р. О., Константинов Д. В. Фізичне виховання як напрям підготовки поліцейських в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 4. С. 338–340. URL: http://www.par.in.ua/4_2018/100.pdf (дата звернення: 17.03.2019).
2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 17.03.2019).
3. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 р. : постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 № 115 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-п> (дата звернення: 17.03.2019).
4. Про вищу освіту : закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 17.03.2019).
5. Ведерніков В. А. Актуальні проблеми та інноваційні підходи до вдосконалення системи фізичної та спеціальної підготовки співробітників правоохоронних органів // *Фізична культура, спорт та здоров'я : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 10–11 груд. 2015 р.)*. Харків : ХДАФК, 2015. С. 140–143.
6. Про затвердження Положення з організації перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України : наказ МВС України від 09.02.2016 № 90 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0306-16> (дата звернення: 17.03.2019).
7. Дубровський В. І. Валеологія. Здоровий спосіб життя. Київ, 1999. 560 с.
8. Типовий навчальний план підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра (галузь знань «Право», за спеціальністю «Право») : затв. міністром внутр. справ України 29 черв. 2015 р.
9. Карасевич С. А. Розвиток теорії фізичного виховання // *Сучасні проблеми теорії та практики фізичного виховання, спортивних дисциплін і туризму : зб. наук. пр. за матеріалами I міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Переяслав-Хмельницький, 29 лют. 2016 р.)*. Переяслав-Хмельницький : ФОП Домбровська Я. М., 2016. С. 77–83.

Надійшла до редколегії 21.03.2019

УДК 796.012.62:378.6

Д. Д. ЛІГАЙ,

*старший викладач кафедри спеціальної та фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Розглядаються питання підготовки курсантів для Національної поліції та інших силових структур в системі МВС; актуальні напрямки професійної підготовки у закладах вищої освіти системи МВС, організаційно-методичні та психолого-педагогічні аспекти професійної підготовки, фізичної культури і спорту; соціальне дослідження.

Ключові слова: *фізична підготовка курсантів, здатність до припинення фізичного опору правопорушника, курсант, спеціальна фізична підготовка.*

На сьогодні перспективним напрямком вдосконалення організації навчання дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» – є комплексний підхід до методики викладання, який вимагає реалізації міжпредметних зв'язків, відповідної організації навчального процесу.

Актуальність проблематики підготовки співробітників поліції є об'єктом постійної уваги фахівців [1]. Особливу увагу привертає проблематика в останні роки, у зв'язку зі змінами характеру злочинної діяльності в країні та масовим застосуванням правопорушниками холодної та вогнепальної зброї.

Концепцію, засоби та методи викладання цієї дисципліни досліджували чимало видатних науковців таких як: В. Вдовіченко, С. Баркалов, В. Хромов, Н. Алексєєв, І. Герасимов.

У своїх публікаціях вони зазначають, що в освітніх закладах МВС фізична підготовка повинна здійснюватися на основі глибокої інтеграції в рамках єдиної структурно-логічної схеми навчання. При цьому в процесі фізичної підготовки активно реалізуються знання, вміння, навички, отримані курсантами у міру вивчення цієї дисципліни. В умовах браку часу процес навчання курсанта повинно бути спрямовано на професійну підготовленість. Це означає, що одним з основних вимог підготовки фахівця є цілеспрямований освітній процес орієнтований на формування у курсантів і слухачів навичок, пов'язаних з характером майбутньої професійної діяльності [4].

У свою чергу А. Алдошин і С. Моськин, видатні діячі педагогічних наук, вважають, що правильно спланований і розроблений комплекс фізичного навантаження курсантів по їх підготовці до виконання в майбутньому своїх безпосередніх обов'язків по здійсненню професійної діяльності, сприяє:

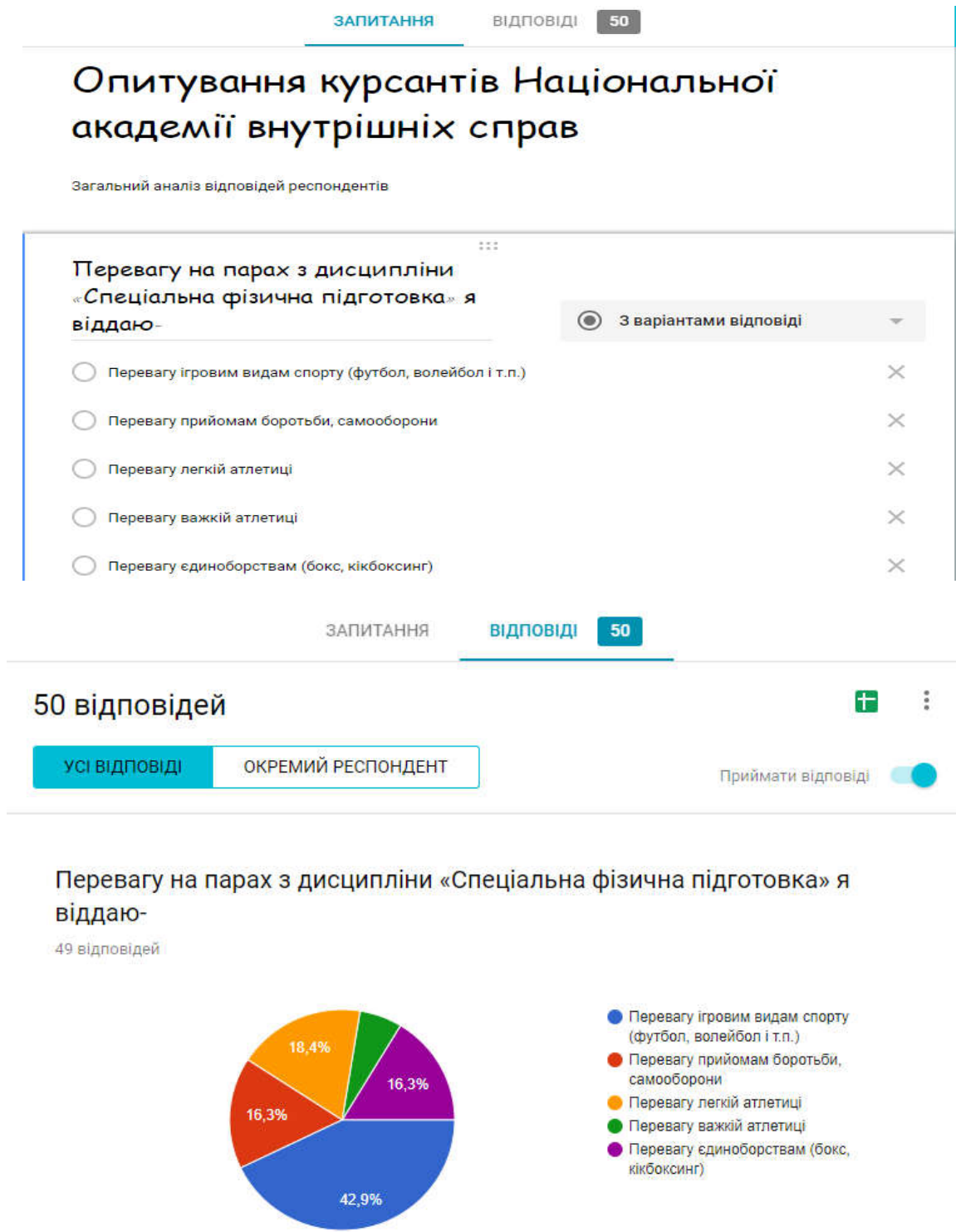
- отриманню корисного досвіду спеціальних рухових дій;
- вмінню працювати в стресових ситуаціях і протистояти негативним факторам;
- більш успішному процесу адаптації в відомчому навчальному закладі, до специфічних умов проживання та несення служби;
- підвищенню рівня розумової роботи на навчальних заняттях та вмінні логічно аналізувати задану ситуацію;
- підвищенню працездатності курсантів;
- профілактиці впливу несприятливих факторів професійної діяльності на фізичний і психічний стан особового складу освітньої організації;
- швидкому відновленню працездатності курсантів і слухачів після великих фізичних навантажень і психічних напруг;
- прискоренню реабілітації після травм, хвороб і різних уражень.

Спеціальна фізична підготовка працівника поліції – це одне з основних якостей, яке повинно постійно розвиватися і вдосконалюватися. Вона складається з таких структурних елементів: прийоми боротьби, різні види єдиноборств, атлетичні нормативи. Все це спрямовано на певні цілі [3]:

- формування практичних знань, умінь та навичок підготовки професійно важливих фізичних якостей;
- вдосконалення практичних умінь і навичок самозахисту та забезпечення особистої безпеки при припиненні протиправні дій, а також умінь і навичок, що забезпечують правомірне застосування фізичної сили, спеціальних засобів для затримання осіб.

Проте методи підготовки курсантів повинні своєчасно вдосконалюватися. Виходячи з задач, які пов'язані з діяльністю співробітника поліції [4]. Тому одним з основних завдань фізичної підготовки як складової частини професійної підготовки співробітників НПУ є зниження негативного впливу їх службової діяльності та забезпечення фізичної готовності для дій у звичайних і екстремальних умовах.

Процес навчання дисципліни «Спеціальна фізична підготовка», після закінчення терміну навчання, формує основні якості майбутнього співробітника. Викладачі кафедри намагаються з кожним роком вдосконалювати систему навчання. Але щоб зрозуміти, в який бік рухатися, потрібно врахувати фактори, що впливають на думку самих курсантів та слухачів. Так, у Національній академії внутрішніх справ серед курсантів було проведено опитування за допомогою Google форми (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScE1wfkW15hJ--2NgHgmPYXHCv-baqad21yzoNFfJ1iE614Kq/viewform>).

Питання до респондентів було сформовано так: «Перевагу на парах з дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» я віддаю...»

Статистичні дані виявилися наступними:

- 43,9 % віддали перевагу ігровим видам спорту (футбол, волейбол і т.д.);
- 18,4 % перевагу легкій атлетиці;
- 16,3 % проголосували за самооборону та прийому боротьби;
- 16,3 % перевагу єдиноборствам (бокс, кікбоксинг);
- інші надали перевагу важкій атлетиці.

Аналіз цих даних дозволив деталізувати існуючі думки курсантів і дає можливість виявити основні шляхи вдосконалення навчально-виховної роботи у Національній академії

внутрішніх справ з метою підвищення рівня фізичної підготовленості. Слід зазначити, що ігрові моменти допомагають моделювати життєві ситуації, які необхідні при проходженні служби. Тому що звичка дотримуватися встановлених норм і правил поведінки при грі у футбол чи, наприклад, волейбол виробляє самодисципліну, уважність, лідерські якості та переносить їх у професійну діяльність.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що пріоритетним напрямком діяльності закладів вищої освіти системи МВС є розвиток фізичної підготовки шляхом використання спеціальних методів і засобів. Підвищення професійної готовності курсантів МВС до ефективних дій в екстремальних умовах є важливим напрямком удосконалення системи фізичної підготовки.

Список бібліографічних посилань

1. Барчук І. С. Фізична підготовка особового складу спецпідрозділів. М. : СпортАкадемПресс, 2014. 252 с.
2. Короткова О. В., Пугачёва Н. Б. Здоровье формирующее образование: опыт, проблемы, прогнозы. *Сборники конференций НИЦ Социосфера*. 2011. № 18. С. 109–125.
3. Лунев А. Н., Пугачева Н. Б., Стуколова Л. З. Информационно-психологическая безопасность личности. *Современные проблемы науки и образования*. 2014. № 1. URL: www.science-education.ru/115-11882 (дата звернення: 26.03.2019).
4. Основы работы по укреплению служебной дисциплины и законности в органах внутренних дел : учеб. пособие / под общ. ред. В. Л. Кубушки. М. : ЦОКР МВД России, 2008. 80 с.

Надійшла до редколегії 30.03.2019

UDC 342.7:613

MYKOLA MARCHUK,

Ukraina, Charkóvski Uniwersytet Krajowy spraw wewnętrznych;

Kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego i Międzynarodowego;

 <https://orcid.org/0000-0002-0217-478X>;

TOMASZ STECHNIJ,

Polska, Szkoła Policji w Katowicach,

Kierownik Zakładu Wyszczolenia Specjalnego

ZDROWIE JAKO WARTOŚĆ KONSTYTUCYJNA: ASPEKTY PORÓWNAWCZE¹

Oświadczenie o problemie. Życie człowieka i jego zdrowie zawsze było miarą wartości dla istot naszego gatunku. Potwierdza to fakt, że dotkliwość wszelkich kataklizmów, wojen, aktów terroryzmu jest zawsze określana przez liczbę ludzkich ofiar lub obrażeń, i odwrotnie. Jeśli opisywane są pozytywne zmiany w społeczeństwie, to jest to wskazywane przez wzrost populacji i konkretne środki na rzecz ochrony życia i zdrowia jednostek pewnych kategorii (zazwyczaj najmniej chronionych lub wrażliwych).

Biorąc pod uwagę znaczenie i, co najważniejsze, niezależną wartość zdrowia ludzkiego, ta kategoria prawna wymaga nie tylko uznania, ale także konsolidacji prawnej na poziomie konstytucyjnym w krajowych systemach prawnych, a zatem powszechnych i regionalnych aktów międzynarodowych.

Analiza najnowszych badań i publikacji. Teoretyczne podstawy naszych badań – to prace naukowe takich uczonych jak S. Butlecz, F. Venislavski, N. Kamińska, L. Krasavchikova,

¹ Tłumaczenie tez w języku ukraińskim jest dostępne na stronie 225-228 (uwagi red.).